

วิธีคิดทางศิลปะจอกแบบขั้นสูง

คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021015

สุชาติ เถากอง

คำนำ

“วิธีคิดทางศิลปะออกแบบขั้นสูง” คติวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ใหม่ เขียนและเรียบเรียงขึ้น เพื่อ ประการแรก : ไว้เป็นคู่มือประกอบการเรียนรู้ การรับรู้และการศึกษาวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา ของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประการที่สอง : เพื่อนำสาระความรู้จากหนังสือไปเผยแพร่ยังสถาบันการศึกษาทางศิลปะออกแบบในระดับบัณฑิตศึกษาไว้ใช้ประโยชน์

สืบเนื่องจากการเรียนรู้ทางศิลปะออกแบบในระดับบัณฑิตศึกษาคือ ปริญาโท และปริญาเอก ของไทย ยังขาดหนังสือ ตำรา และเอกสารเกี่ยวข้องเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาเรื่องของความคิด (Idea) แนวความคิด (Concept) และวิธีคิด (Mindset) แบบก้าวหน้า “Advance Thinking” และความคิดสร้างสรรค์ในมิติมุมมองแบบใหม่ที่สูงขึ้นไป หรือแสดงการไต่ระดับความคิดที่ก้าวหน้าสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญเป็นต้น

หลักคิดข้างต้นเป็นไปเพื่อการยกระดับความคิด แนวความคิด และวิธีคิดจากการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการของการศึกษาเรียนรู้ส่วนตนให้ก้าวหน้า จนนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานทางวิชาความรู้ที่สูงขึ้นไป และสามารถนำไปแข่งขันทางศิลปะออกแบบในระดับสากลได้อย่างทัดเทียมกัน

ความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีของหนังสือเล่มนี้ ต้องขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และศิษย์เก่าหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบอีกหลายคนที่ไม่ได้กล่าวนาม

สุดท้ายนี้ คาดหวังว่าสาระความรู้และแง่คิดมุมมองอันใดในหนังสือ “วิธีคิดทางศิลปะออกแบบขั้นสูง” คติวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ใหม่ จะช่วยส่องทางและยกระดับความคิดและวิธีคิดของผู้สนใจให้ไต่ระดับที่สูงขึ้นไปได้บ้างไม่มากก็น้อย และหากหนังสือเล่มนี้มีข้อบกพร่องผิดพลาดประการหนึ่งประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับข้อเสนอแนะและคำติชมอันจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ศาสตราจารย์เกียรติคุณสุชาติ เถาทอง

๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

สารบัญ

พระบรมราชโฆษาทรัชกาลที่ ๙

คำนำ

สารบัญ..... ก

เกริ่นนำ..... จ

บทที่ ๑ บริบททางความคิดศิลปะออกแบบ..... ๑

๑.๑ ความคิดคืออะไร..... ๑

๑.๒ อะไรคือความคิดทางศิลปะออกแบบ..... ๔

๑.๒.๑ ความคิดจากการรับรู้..... ๖

๑.๒.๒ ความคิดจากการนึกคิด..... ๑๐

๑.๓ ธรรมชาติความคิดทางศิลปะออกแบบ..... ๑๙

๑.๔ สาเหตุการก่อความคิดทางศิลปะออกแบบ..... ๒๔

๑.๔.๑ สิ่งเร้าและแรงจูงใจ..... ๒๔

(๑) แรงกระตุ้นภายนอก..... ๒๖

(๒) แรงกระตุ้นภายใน..... ๒๗

๑.๔.๒ การเปลี่ยนกระบวนทัศน์..... ๒๙

๑.๔.๓ เงื่อนไข - ปริศนาของโลกใหม่..... ๓๒

๑.๔.๔ จินตนาการสร้างสรรค์..... ๓๒

สรุป..... ๓๕

บทที่ ๒ กระบวนการและระดับความคิดศิลปะออกแบบ..... ๓๗

๒.๑ กระบวนการและนัยทางความคิด..... ๓๗

๒.๑.๑ กระบวนการทางความคิดของสมองและใจ..... ๓๗

(๑) มโนภาพ..... ๓๘

(๒) ภาษา..... ๔๐

(๓) แนวความคิดหรือความคิดรวบยอด..... ๔๐

๒.๑.๒ นัยทางความคิด..... ๔๐

(๑) ภาพซ้อนนัยความคิดของจิตใจ..... ๔๕

๒.๑.๓ การจัดระเบียบภาษาความคิดและเหตุผล..... ๔๘

(๑) การอ้างเหตุผลแบบนิรนัย..... ๕๐

(๒) การใช้เหตุผลแบบอุปนัย..... ๕๐

๒.๒ การไต่ระดับความคิด..... ๕๒

๒.๒.๑ การไต่ระดับความคิดทางศิลปะออกแบบ..... ๕๔

(๑) การคิดแบบมีแนวทาง-เป้าหมาย.....	๕๕
(๑.๑) ความคิด.....	๕๕
(๑.๒) แนวความคิด.....	๕๘
(๑.๓) จินตภาพสมมติ.....	๗๑
๒.๓ ตัวบ่งชี้การไต่ระดับความคิด.....	๗๖
๒.๓.๑ แสดงความรู้คิดหาหนทางใหม่.....	๗๖
๒.๓.๒ แสดงความรู้คิดประดิษฐ์สร้างสรรค์.....	๗๘
๒.๓.๓ แสดงความรู้คิดถึงประโยชน์พึงได้.....	๗๙
สรุป.....	๘๓
บทที่ ๓ คิดแบบก้าวหน้าและมีวิธีคิด.....	๘๕
๓.๑ ความเข้าใจความหมายและทฤษฎี.....	๘๕
๓.๑.๑ ความเข้าใจตามมุมมองใหม่.....	๘๕
๓.๑.๒ ความหมายของวิธีคิด.....	๘๙
๓.๒ วิธีคิดทางศิลปะออกแบบไทยและสากล.....	๙๔
๓.๒.๑ ความคิดนามธรรมกับภาพอุดมคติไทย.....	๙๗
๓.๒.๒ วิธีคิดนามธรรมกับสุนทรียศาสตร์ไทย.....	๙๙
(๑) การสร้างรูปสุนทรียจากนามไร้รูป.....	๑๐๒
(๒) รูปสุนทรียมีรากและไร้ราก.....	๑๐๕
๓.๒.๓ วิธีคิดนามธรรมกับสุนทรียศาสตร์สากล.....	๑๐๘
(๑) การสร้างรูปสุนทรียจากรูปการเคลื่อนไหว.....	๑๑๒
๓.๓ คิดแบบก้าวหน้ากับบริบทไทยใหม่.....	๑๑๔
๓.๓.๑ คิดจากรากไทยสู่สากล.....	๑๑๗
(๑) รูปหรือภาพแบบ ๒ มิติ และ ๓ มิติ.....	๑๑๗
(๒) กาล (Time) เวลาและเหตุการณ์.....	๑๒๑
(๓) ทิศ (Space) และพื้นที่.....	๑๒๔
(๔) การเคลื่อนไหว (Move).....	๑๒๖
๓.๔ คิดวิธีใหม่ต่อโจทย์โลกใหม่.....	๑๓๐
๓.๔.๑ ปรับขยับทางความคิดมุ่งสู่สากล.....	๑๓๒
๓.๔.๒ แสวงหาทดลองกับวิธีคิดแบบก้าวหน้า.....	๑๓๕
สรุป.....	๑๓๙

บทที่ ๔ วิธีคิดทางศิลปะออกแบบสู่โลกใหม่.....	๑๔๑
๔.๑ ตั้งหลักคิดใหม่.....	๑๔๑
๔.๒ ออกแบบและสร้างศิลปะแบบใหม่.....	๑๔๔
๔.๓ คิดวิธีการขยับปรับเปลี่ยน.....	๑๔๘
๔.๔ คิดวิธีวิพากษาหลักวิชา.....	๑๕๑
๔.๔.๑ รู้ัจฉริยภาพของนักคิดโลก.....	๑๕๑
๔.๔.๒ รู้คิดต่อคิดต่างแบบก้าวหน้าสร้างสรรค์.....	๑๕๕
(๑) ต่อราก ต่อยอด และภาพต่อใหม่.....	๑๕๖
๔.๔.๓ รู้กลยุทธ์และการวางแผน.....	๑๖๓
๔.๔.๔ รู้วิธีวิทยาเชื่อมโยงความรู้.....	๑๖๖
(๑) การคิดเชิงปรัชญาศิลปะ.....	๑๖๗
(๒) การคิดเชิงสารัตถะศิลปะ.....	๑๖๙
(๓) การคิดเชิงทฤษฎี.....	๑๗๑
สรุป.....	๑๗๓
บทที่ ๕ การวิเคราะห์กับเครื่องมือช่วยพลังคิด.....	๑๗๕
๕.๑ การวิเคราะห์และรื้อสร้างแก่นความรู้.....	๑๗๕
๕.๑.๑ การวิเคราะห์.....	๑๗๕
(๑) หลักเกณฑ์ทั่วไป.....	๑๗๘
(๒) หลักเกณฑ์เฉพาะ.....	๑๗๘
๕.๑.๒ สหวิทยาการวิเคราะห์.....	๑๗๘
๕.๑.๓ การรื้อสร้าง.....	๑๘๓
๕.๑.๔ การตีความ.....	๑๘๕
๕.๒ การวิเคราะห์อย่างมีวิธี.....	๑๘๖
๕.๒.๑ มองเห็นปัญหาและเจตจำนง.....	๑๘๖
(๑) คิดเห็นปัญหาตระหนักถึงปัญหา.....	๑๘๘
(๒) รู้ถึงข้อมูล.....	๑๙๐
๕.๓ การวิเคราะห์อย่างมีหลักคิด.....	๑๙๗
๕.๓.๑ แสวงหาความน่าจะเป็น.....	๑๙๘
(๑) การวิเคราะห์การรื้อสร้างค้นหาคุณสมบัติ.....	๑๙๘
(๒) แสดงข้ออ้างความน่าจะเป็นด้วยเครื่องมือช่วยคิด.....	๒๐๓

๕.๔ แสดงความเป็นไปได้ด้วยสถิติและการเปรียบเทียบ.....	๒๐๙
๕.๔.๑ การแจกแจงแบบสถิติและตัวเลข.....	๒๐๙
๕.๔.๒ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ.....	๒๑๒
สรุป.....	๒๑๓
บทที่ ๖ บุรณาการและสังเคราะห์ผลึกความคิดใหม่.....	๒๑๕
๖.๑ หลักการแสดงความนัย.....	๒๑๖
๖.๑.๑ สังเคราะห์ (Synthesis).....	๒๑๖
๖.๑.๒ บุรณาการ (Integration).....	๒๑๘
๖.๒ ผลึกพลังนำการเปลี่ยนแปลงใหม่.....	๒๒๐
๖.๒.๑ สร้างสรรค์สิ่งใหม่.....	๒๒๓
๖.๒.๒ แนวความคิดใหม่.....	๒๒๖
๖.๓ ก่อแกนและโครงนำทางสร้างภาวะสมบูรณ์.....	๒๒๖
๖.๓.๑ บุรณาการเชื่อมโยง “แกนหลัก”.....	๒๒๗
๖.๓.๒ สังเคราะห์ผสมผสานในโครงความคิด.....	๒๒๙
๖.๔ อาศัยคำคุณแจกอผลึกความสมบูรณ์.....	๒๓๐
๖.๔.๑ ผสมผสานสื่อสิ่ง.....	๒๓๐
๖.๔.๒ ถักทอความรู้.....	๒๓๓
๖.๔.๓ เชื่อมโยงสร้างสัมพันธ์ภาพ.....	๒๓๔
๖.๕ นำเสนอข้อค้นพบใหม่.....	๒๓๕
๖.๕.๑ ข้อค้นพบจากความรู้ใหม่.....	๒๓๕
(๑) ความรู้ใหม่และแบบจำลองความรู้.....	๒๓๖
(๒) ปรัชญาความรู้ส่วนตน.....	๒๓๙
(๓) ปัจเจกลักษณ์ทางศิลปะ.....	๒๓๙
๖.๕.๒ ข้อค้นพบวัฒนธรรมและสิ่งใหม่.....	๒๔๐
สรุป.....	๒๔๔
บรรณานุกรม.....	๒๔๖
ดัชนี.....	๒๕๐
ศัพท์านุกรม.....	๒๕๕
ประวัติผู้เขียน.....	๒๖๑

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00106478>

วิธีคิดทางศิลปะการออกแบบขั้นสูง : คติวิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ใหม่ / สุชาติ เถาทอง.

Author	สุชาติ เถาทอง
Published	ชลบุรี : บางแสนการพิมพ์, 2562
Detail	ก-ญ, 260 หน้า : ภาพประกอบ ; 30 ซม
Subject	ศิลปะกรรม(+) การวิเคราะห์(+) ศิลปะกรรมกับการออกแบบ(+) การบริหารองค์ความรู้(+)
ประเภทแหล่งที่มา	 Book